

ПРОБЛЕМИ ПРОЦЕДУРИ АНАЛІЗУ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ

© 2017 ІВАНОВА О. Ю., УДОВЕНКО А. О.

УДК 338.246.025

Іванова О. Ю., Удовенко А. О.

Проблеми процедури аналізу регуляторного впливу нормативно-правових актів

Метою статті є дослідження процедури аналізу регуляторного впливу та визначення проблем, які спричиняють прийняття неефективних нормативно-правових актів. Розглянуто сутність поняття «аналіз регуляторного впливу» та його основні завдання. Досліджено законодавство у сфері АРВ і виявлено суперечності в частині визначення кількості етапів аналізу та строків проведення базового відстеження результативності. Зроблено висновки щодо незадовільної якості розроблених АРВ і наявності порушень вимог законодавства регуляторними органами щодо обов'язкового оприлюднення проекту разом із аналізом. Виділено найбільш проблемні для розробників етапи АРВ, серед яких: визначення обов'язкових показників результативності, оцінка виконання вимог регуляторного акту та визначення проблеми. Запропоновано удосконалити методику проведення аналізу регуляторного впливу шляхом доповнення переліку основних етапів оцінкою якості та коригування АРВ. Розроблено рекомендації для усунення протиріч у законодавстві у сфері АРВ.

Ключові слова: аналіз регуляторного впливу, нормативно-правовий акт, регуляторна політика, оцінка якості, методичне забезпечення.

Рис.: 3. **Бібл.:** 12.

Іванова Ольга Юріївна – кандидат економічних наук, доцент, старший науковий співробітник відділу макроекономічної політики та регіонального розвитку, Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України (пров. Інженерний, 1а, 2 пов., Харків, 61166, Україна)

E-mail: ivanosha@mail.ru

Удовенко Анастасія Олексіївна – аспірант, Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України (пров. Інженерний, 1а, 2 пов., Харків, 61166, Україна)

E-mail: stasya9107@gmail.com

УДК 338.246.025

UDC 338.246.025

Іванова О. Ю., Удовенко А. А. Проблемы процедуры анализа регуляторного воздействия проектов нормативно-правовых актов

Ivanova O. Yu., Udovenko A. A. Problems of the Procedure for Regulatory Impact Analysis of Draft Normative Legal Acts

Целью статьи является исследование процедуры анализа регуляторного воздействия и определение проблем, вызывающих принятия неэффективных нормативно-правовых актов. Рассмотрены сущность понятия «анализ регуляторного влияния» и его основные задачи. Исследовано законодательство в сфере АРВ, и выявлены противоречия в части определения количества этапов анализа и сроков проведения базового отслеживания результативности. Сделаны выводы относительно неудовлетворительного качества разработанных АРВ и о наличии нарушений требований законодательства регуляторными органами, об обязательном обнародовании проекта вместе с анализом. Выделены наиболее проблемные для разработчиков этапы АРВ, среди которых: определение обязательных показателей результативности, оценка выполнения требований регуляторного акта и определения проблемы. Предложено усовершенствовать методику проведения анализа регуляторного воздействия путем дополнения перечня основных этапов оценкой качества и корректировкой АРВ. Разработаны рекомендации для устранения противоречий в законодательстве в сфере АРВ.

Ключевые слова: анализ регуляторного воздействия, нормативно-правовой акт, регуляторная политика, оценка качества, методическое обеспечение.

Рис.: 3. **Библ.:** 12.

Іванова Ольга Юрьевна – кандидат экономических наук, доцент, старший научный сотрудник отдела макроекономической политики и регионального развития, Научно-исследовательский центр индустриальных проблем развития НАН Украины (пер. Інженерний, 1а, 2 эт., Харьков, 61166, Украина)

E-mail: ivanosha@mail.ru

The aim of the article is to investigate the procedure for regulatory impact analysis and identify problems caused by the adoption of ineffective normative legal acts. The essence of the concept "regulatory impact analysis" and its main tasks are considered. The legislation in the field of RIA is studied, and the contradictions in terms of determining the number of stages of analysis and the timing of the baseline performance monitoring revealed. There made conclusions regarding the unsatisfactory quality of the developed RIAs and presence of violations of legislation requirements by regulatory bodies, mandatory promulgation of the draft normative legal act along with the analysis. There identified the most problematic stages of RIA for the developers, which include identification of mandatory performance indicators, evaluation of compliance with the requirements of the regulatory act and definition of the problem. It is suggested to improve the methodology for regulatory impact analysis by completing the list of its main stages with evaluation of quality and adjustment of RIA. Recommendations for eliminating contradictions in the legislation in the field of RIA are developed.

Keywords: analysis of regulatory impact, normative legal act, regulatory policy, quality evaluation, methodological support.

Fig.: 3. **Bibl.:** 12.

Ivanova Olga Yu. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Senior Research Fellow of the Department of Macroeconomic Policy and Regional Development, Research Centre of Industrial Problems of Development of NAS of Ukraine (2 floor 1a Inzhenernyi Ln., Kharkiv, 61166, Ukraine)

E-mail: ivanosha@mail.ru

Udovenko Anastasiya A. – Postgraduate Student, Research Centre of Industrial Problems of Development of NAS of Ukraine (2 floor 1a Inzhenernyi Ln., Kharkiv, 61166, Ukraine)

E-mail: stasya9107@gmail.com

Удовенко Анастасія Алексеевна – аспірант, Научно-исследовательский центр индустриальных проблем развития НАН Украины (пер. Инженерный, 1а, 2 эт., Харьков, 61166, Украина)

E-mail: stasya9107@gmail.com

Вступ. Однією з цілей регуляторної політики є розробка законодавчого забезпечення, яке має сприяти усуненню адміністративних бар'єрів і розвитку господарської діяльності. На жаль, не всі нормативно-правові акти (далі – НПА) приймаються із дотриманням процедури, проте основною проблемою залишається наявність у них протиріч і заходів, які можуть негативно впливати на ефективність дерегулювання.

Підтвердженням проблеми є статистична звітність Державної регуляторної служби (далі – ДРС) щодо необхідності внесення змін або скасування окремих регуляторних актів. Так, в 2016 р. до ДРС надійшли звернення від суб'єктів підприємницької діяльності про понад 140 [1] неефективних і застарілих актів щодо яких було проведено аналітичну роботу та сформовано конкретні пропозиції регуляторним органам. Крім того, було здійснено експертизу близько 50 актів органів виконавчої влади [1], результатами якої, у більшості випадків, стало добровільне регуляторне коригування.

Статистичні дані й інформація із звітів державних органів свідчать про невисоку результативність нового законодавства, а отже, про низьку якість розроблених аналізів регуляторного впливу (далі – АРВ). Саме вони дозволяють спрогнозувати можливий вплив проектів нормативно-правових актів на суб'єктів підприємницької діяльності та населення і уникнути появи норм із надмірним адміністративним тиском. У більш широкому розумінні АРВ являє собою механізм аналізу впливу з точки зору вигод, витрат і ризиків від будь-якого нового нормативного акта, який може впливати на розвиток підприємницької діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченням проблем проведення аналізу регуляторного впливу та якості нормативно-правових актів займалися: Ю. Арзамасов, Т. Бабан, Б. Данилишин, Д. Дерман, Д. Душейко, О. Колесніков, В. Колегов, А. Кравчук, П. Крючкова, О. Мінаєв, С. Семенов, Д. Циганков, Н. Шибяєва, Ю. Юрченко, S. Jacobs, C. Radaelli та ін. Однак у наявних наукових працях відсутній детальний аналіз проблем законодавства у сфері АРВ.

Метою статті є дослідження процедури аналізу регуляторного впливу та його законодавчого забезпечення і виявлення проблем, які заважають розробці якісних АРВ.

Виклад основних положень. Процедура аналізу регуляторного впливу регламентується двома основними законодавчими актами: Законом України № 1160 [5] та Постановою Кабінету Міністрів № 308 [10], в яких зазначено вимоги до проведення АРВ та його методики. З метою приведення законодавства відповідно до європейських норм Урядом було розроблено зміни до Постанови КМУ № 308, якими встановлено форму визначення витрат на одного суб'єкта господарювання великого та середнього підприємства, що виникають внаслідок дії регуляторного акта; форму визначення бюджетних витрат на адміністрування регулювання для суб'єктів великого та середнього підпри-

ємництва та тест малого підприємництва (далі – М-тест). На жаль, суттєвого покращення якості АРВ так і не відбулось.

По-перше, знизилась інтенсивність нормотворчої діяльності регуляторних органів. Так, у 2016 р. центральними та місцевими органами виконавчої влади було розроблено та подано на погодження до ДРС 834 проекти регуляторних актів (в 2015 р. цей показник склав 1314 проектів, що на 36,6 % більше) [1; 6]. З них лише 289 було розроблено у період з 15 березня (з набуття чинності оновленої методики) до 31 грудня 2016 р., що може свідчити про складність оновленої методики. Крім того, це може бути пов'язано зі значними витратами часу та браком кадрових ресурсів.

По-друге, знизився рівень дотримання органами вимог законодавства щодо обов'язковості оприлюднення проектів разом із аналізами регуляторного впливу. Якщо у 2015 р. АРВ було розроблено до 99 % проектів, то в 2016 р. цей показник знизився на 1,4 % [1]. Хоча в законодавстві присутні норми відповідальності для розробників, проте в жодному звіті ДРС не має інформації про накладені штрафні санкції. Ця проблема є суттєвою, оскільки відсутність покарань для регуляторів призводить до їх безвідповідального ставлення до вимог законодавства і, як наслідок, до розробки проектів низької якості.

По-третє, за даними моніторингу відповідності розроблених АРВ оновленій методиці, Державною регуляторною службою було виявлено, що лише 38 % усіх АРВ відповідали вимогам законодавства.

По-четверте, на 10 % збільшився показник кількості відмов ДРС у погодженні наданих проектів, що також може бути результатом погіршення якості через складність методики.

Зважаючи на виділені проблеми, актуальним завданням є дослідження сутності поняття АРВ, його законодавчого та методичного забезпечення.

Процедура аналізу полягає у визначенні всіх можливих способів вирішення проблеми та виборі оптимального з них. Механізми та критерії такого вибору можуть бути різні, але загальний підхід полягає у максимальній «монетизації» витрат і вигод кожного варіанта регулювання.

Дослідження сутності поняття АРВ дало змогу визначити його об'єкт, суб'єкт, предмет і завдання, вирішення яких дозволить підвищити ефективність регулювання. Основними з них є: уникнення прийняття неефективних регуляторних актів; зменшення витрат суб'єктів господарювання, держави та населення на виконання вимог законодавства; зменшення корупційних ризиків; покращення інвестиційної та ділової привабливості регіонів та країни (рис. 1).

З рис. 1 зроблено висновок, що аналіз регуляторного впливу є не лише процесом, але й аналітичним інструментом, призначеним для вимірювання довгострокових наслідків реалізації регуляторних актів у різних сферах і на різних рівнях економіки.

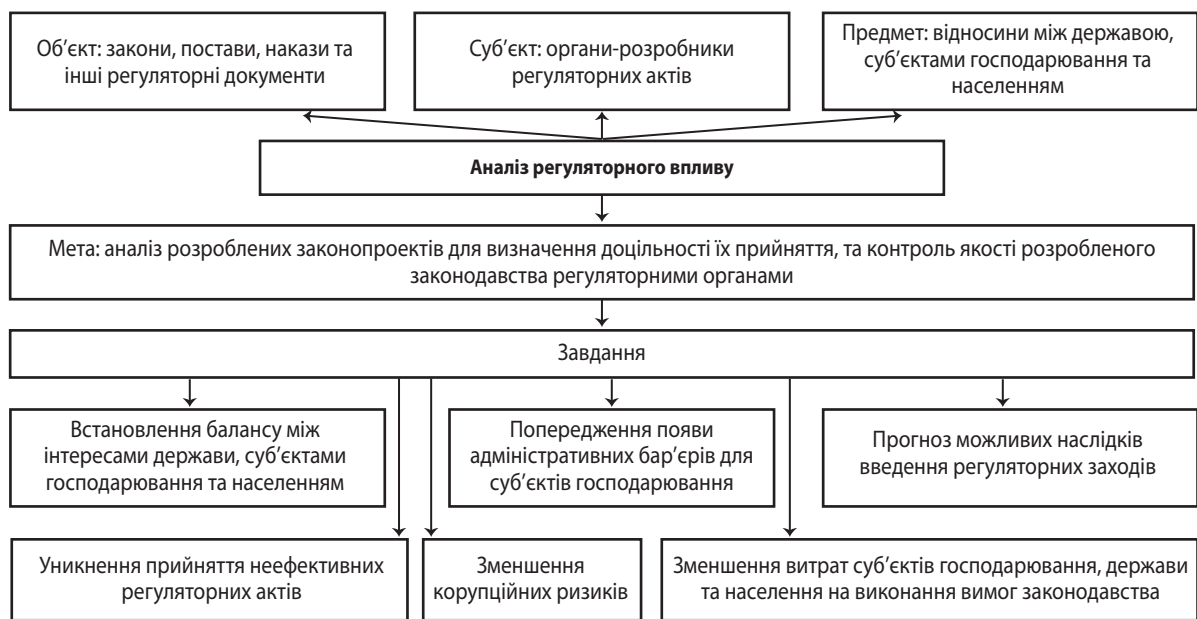

Рис. 1. Сутність поняття «аналіз регуляторного впливу»

Джерело: сформовано автором на основі [2–4; 8; 12]

Аналіз законодавства у сфері АРВ дозволив виділити певні протиріччя в тексті методики, закріпленої Постановою КМУ № 308, та Закону України № 1160. Основними з них є відмінності в кількості етапів АРВ, зазначених у Законі та Постанові, та в термінах здійснення відстеження результативності регуляторних актів [11].

Крім того, визначено неузгодженість у тексті методики та її додатках, основними з яких є: розбіжності в кількості обов'язкових прогностичних показників результативності; наявність певних помилок лексичного характеру; необхідність проведення повторної оцінки витрат суб'єктів малого підприємництва для скоригованих процедур. Зазначені недоліки можуть спричинити порушення законодавства з боку розробників і негативно впливати на якість АРВ.

Не лише неузгодженість законодавства але і порушення самих процедур розробки та прийняття нормативно-правових актів можуть негативно впливати на кінцеву якість документів. Після розробки проекту регуляторного акта та АРВ до нього відбувається їх оприлюднення з метою одержання зауважень і пропозицій від фізичних і юридичних осіб і їх об'єднань. Проект акта разом із відповідним аналізом регуляторного впливу оприлюднюється у спосіб, передбачений ст. 13 Закону, не пізніше п'яти робочих днів з дня появи повідомлення про його оприлюднення [5]. Вимоги щодо оприлюднення проекту разом із аналізом регуляторного впливу дотримуються не всі регуляторні органи. За даними аналітичного звіту ДРС, в 2016 р. 97,6 % актів було оприлюднено без АРВ (це на 1,4 % більше, ніж в 2015 р.) [1]. Крім того, якість самої процедури оприлюднення знизилась на 3 % порівняно з 2015 р. [6]. Ця проблема є суттєвою, оскільки відсутність аналізу проекту може свідчити про його низьку якість і спричинити введення обтяжливих і неефективних норм.

Для погодження розробником подається проект акта, аналіз регуляторного впливу та копія повідомлення

про оприлюднення. Строк процесу погодження не може перевищувати одного місяця з дня отримання уповноваженим органом відповідних документів. Не пізніше наступного робочого дня після прийняття рішення про погодження або про відмову – проект подається розробнику.

В 2016 р. кількість відмов ДРС у погодженні проектів регуляторних актів зросла на 7 % порівняно з 2015 р. [1; 6]. Це є результатом низької якості або процедури розробки та подання проектів. Так, протягом 2016 р. було зафіксовано прийняття 90 регуляторних актів, які не подавалися на погодження до ДРС, що є порушенням вимог Закону.

Після набуття актом чинності здійснюється повторне та періодичне відстеження його результативності. Повторне проводиться з метою порівняння одержаних показників із значеннями базового відстеження. Періодичне – для перевірки сталого досягнення встановлених цілей. Строки проведення відстеження зазначаються розробником у самому регуляторному акті, але не можуть суперечити законодавчо закріпленим. Строк виконання заходів із відстеження не може бути більшим, ніж 45 днів.

За підсумками 2016 р. відбулося зниження рівня дотримання органами вимог щодо відстеження результативності на 40 % [1; 7]. Деякими регуляторними органами, наприклад, Міністерством молоді та спорту, Міністерством соціальної політики, Антимонопольним комітетом та ін., звіти з відстеження взагалі не розроблялися, що є прямим порушенням вимог законодавства щодо відстеження результативності кожного проекту акта.

Визначені проблеми переважно пов'язані з порушенням регуляторними органами процедури розробки й оприлюднення проектів, проте частина з них є наслідком відсутності контролю якості розроблених АРВ.

З метою визначення причин незадовільної якості розроблених АРВ проведено детальний аналіз кожного

з етапів, що дало змогу виявити спільні для багатьох органів проблеми.

На першому етапі чітко визначається проблема, яку планується частково або повністю вирішити за допомогою прийняття цього нормативно-правового акта. Наявність проблеми має бути підкріплена цифровими показниками. Джерела отримання даних мають бути перевіреними та достовірними. На практиці складнощі з визначенням проблеми виникли у 28 з 34 ЦОБВ [1]. Основними недоліками є відсутність цифрового підтвердження та чіткого формулювання проблеми, без якого проведення якісного аналізу є неможливим.

Другий етап АРВ визначає цілі розробки проекту регуляторного акта, який може бути спрямований на вирішення проблеми в цілому або окремих її складових. Важливим є встановлення відповідності цілей проекту стратегічним та програмним цілям, визначеним у державних стратегічних документах. Результатом неправильного визначення проблеми є помилкові цілі, що тягнуть за собою проведення аналізу не тих показників. Так, за даними моніторингу ДРС, лише в 69 % АРВ, розроблених в 2016 р., цілі було визначено правильно [1]. Це свідчить про те, що в 31 % аналізів існує висока ймовірність наявності помилок, а також зайвих витрат часу розробників на оцінку невірних показників.

При визначенні й оцінці усіх прийнятних альтернативних способів досягнення цілей державного регулювання наводяться не менше, ніж два можливих способи. Головною проблемою цього етапу для розробників є складність у розрахунок витрат для суб'єктів, на яких може впливати регуляторний акт. Це є необхідним для правильного вибору оптимального способу регулювання, проте через брак якісних даних і небажання розробників в багатьох проектах витрати наводяться лише в описовому вигляді. Проблеми із розрахунками витрат було зафіксовано у 27 з 34 центральних органів. Крім того, на якість АРВ впливає саме визначення альтернатив. Ні в Законі України [5], ні в Постанові КМУ № 308 [10] не зазначено, що використання варіанта залишення ситуації без змін не є можливим. Тому в багатьох АРВ використано саме таке формулювання. Проте логічно припустити, що якщо поточна ситуація не є критичною і не потребує втручання, введення нового регуляторного акта також є непотрібним.

Для визначення очікуваних результатів прийняття регуляторного акта здійснюється розрахунок витрат на виконання його вимог для центральних органів влади чи органів місцевого самоврядування згідно з додатком 3 до Методики [10]. Тест малого підприємництва було розроблено відповідно до Європейського законодавства щодо малого та середнього бізнесу та на виконання вимог Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом (ст. 378). Основною метою тесту є зменшення вартості державного регулювання для суб'єктів малого бізнесу.

Д. Ляпін [9] виділяє дві причини запровадження М-тесту. Перша – недостатня увага уряду до малих суб'єктів підприємницької діяльності, яких можна вважати одним із ключових елементів розвитку національної економіки. Другою причиною є питома вартість виконання обов'язкових вимог державного регулювання, яка є вищою для суб'єктів малого підприємництва порівняно з суб'єктами великого

бізнесу. Тому процедура проведення М-тесту спрямована на вирівнювання умов для різних суб'єктів за допомогою зменшення вимог регулювання до малого бізнесу.

Із 289 проаналізованих ДРС [1] проектів регуляторних актів потребували проведення М-тесту 135 (47 %). При цьому розробниками здійснено М-тест при підготовці АРВ лише до 62 з них (що складає 46 %). Проблеми з розрахунками бюджетних витрат виникли у 32 % органів. Із 100 % результатом відповідності методики розрахунки провели лише 6 ЦОБВ.

Строк дії регуляторного акта має співвідноситись із механізмом і цілями НПА. Найчастіше запропонований строк є необмеженим, оскільки проблема може бути перманентною. Проте якщо є конкретний період, він має бути обґрунтованим і достатнім для досягнення поставлених цілей.

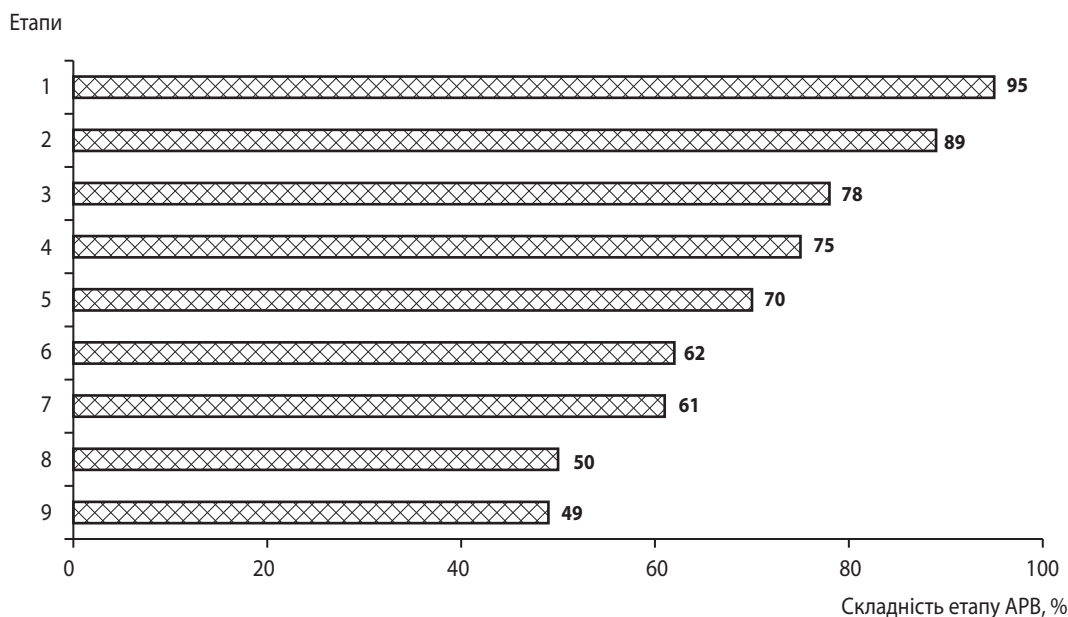
Визначення результативності передбачає наявність числових показників і їх прогнозних значень, які характеризують наслідки дії регуляторного акта. Згідно з п. 10 Методики прогнозні значення розраховуються для різних періодів дії акта та виступають складовими базового, повторного та періодичного відстеження результативності. Обов'язково в АРВ мають бути наведені значення розміру надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних із дією акта; кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта; розмір коштів і час, що витрачатимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта; рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб із основних положень акта. Вони можуть наводитися в числовій або текстовій формі.

З рис. 2 видно, що жоден етап не виконувався на 100 %, проте найбільш проблемними виявилися: розрахунок прогнозних значень обов'язкових показників результативності; оцінка виконання вимог регуляторного акта (а саме розрахунок М-тесту, бюджетних витрат і витрат суб'єктів господарювання), визначення проблеми (в частині її кількісного обґрунтування) та вибір оптимального альтернативного способу досягнення цілей.

Однією з основних причин незадовільної якості аналізу регуляторного впливу визначено відсутність контролю розроблених АРВ за критерієм їх повноти та відповідності вимогам законодавства. У зв'язку з цим запропоновано доповнити перелік етапів, наведених в Методикі аналізу регуляторного впливу, контролем якості розроблених АРВ та їх коригуванням за умови виявлення порушень під час розробки аналізу та відсутності обов'язкових складових (рис. 3).

Результатом внесення додаткових етапів має стати покращення якості аналізу за рахунок контролю дотримання розробниками вимог законодавства в частині наведення кількісних і якісних показників для кожної складової АРВ, а також зниження ризику прийняття неефективного законодавства. Для проведення контролю якості АРВ було запропоновано методичний підхід.

Висновки. Розробка АРВ є невід'ємною складовою проведення регуляторної діяльності. Незважаючи на зміни, які були внесені в Постанову КМУ № 308, та надані роз'яснення, залишився ряд неточностей, які ускладню-

1 – Обґрунтування запропонованого строку; 2 – Визначення механізмів та заходів; 3 – Визначення альтернативних способів; 4 – Визначення заходів для відстеження результативності; 5 – Визначення цілей; 6 – Вибір оптимального альтернативного способу досягнення цілей; 7 – Визначення проблеми; 8 – Оцінка виконання вимог регуляторного акта; 9 – Визначення показників результативності

Рис. 2. Рівень дотримання ЦОВВ вимог законодавства в сфері АРВ

Джерело: сформовано автором на основі [1,6]

Рис. 3. Доповнена процедура проведення аналізу регуляторного впливу

Джерело: сформовано автором на основі [10]

ють процес проведення аналізу розробниками. Під час дослідження законодавства було виявлено суперечності, які можуть призводити до помилок і порушень з боку регуляторних органів.

Узгодження вимог законодавства у сфері АРВ можливе шляхом внесення змін:

- до ст. 8 Закону України № 1160 в частині закріплення конкретного переліку етапів аналізу регу-

ляторного впливу, ідентичного до тексту Постанови КМУ № 308;

- до п. 2 Методики відстеження результативності регуляторного акта, закріпленої Постановою КМУ № 308, в частині уточнення можливості проведення базового відстеження після набрання чинності регуляторного акта або більшості його положень;

- абз. 15 ст. 10 Закону України № 1160 доповнити повним переліком інформації, яку має містити звіт із відстеження результативності.

Крім того, детальний аналіз процедури проведення АРВ та інформаційних звітів Державної регуляторної служби виявив, що майже на кожному з етапів розробниками допускаються помилки. Основними з них є: невідповідність цілей аналізу визначеній проблемі; відсутність частини обов'язкових прогностичних показників результативності; відсутність М-тесту та розрахунку витрат суб'єктів господарювання; наведення одного альтернативного способу замість двох.

Усунення розбіжностей у тексті законодавства у сфері АРВ має зменшити кількість порушень із боку регуляторних органів та уніфікувати підхід до проведення аналізу. Для покращення якості аналізу необхідним є введення більш жорсткого контролю за роботою регуляторних органів у частині дотримання ними вимог законодавства та систематичне проведення оцінки якості розроблених АРВ.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аналітичний звіт Державної регуляторної служби за 2016 рік. URL: <http://www.drs.gov.ua/press-room/derzhavna-regulyatorna-sluzhba-ukrayinyoprylyudnylaanalychnyj-zvit-pro-svoyu-robotu-u-2016-rotsi/>
2. Бордюг Б. Аналіз регуляторного впливу. URL: http://policy-analysis.org/wp-content/uploads/2014/10/Regulatory-impact-analysis-Posibnyk_2007.pdf
3. Вводное руководство по проведению анализа регулирующего воздействия (АРВ). URL: <http://www.oecd.org/gov/regulatory-policy/50240574.pdf>
4. Дерман Д. О. Механизмы проведения анализа качества оценки регулирующего воздействия. URL: <http://www.oecd.org/gov/regulatory-policy/50240574.pdf>
5. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності: Закон України від 11.09.2003 № 1160-IV //База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1160-15>
6. Інформація про проведену у 2015 році роботу, зокрема, щодо виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України, та досягнуті результати. URL: <http://dkrp.gov.ua/info/4691>
7. Інформація щодо здійснення органами виконавчої влади відстеження результативності дії регуляторних актів у 2012 році. URL: http://www.drs.gov.ua/regulatory_policy/informatsiya-shhodo-zdijsnennya-organamy-vykonavchoyi-vlady-vidstezhennya-rezultatyvnosti-diyi-regulyatornyh-aktiv-u-2012-rotsi/
8. Колегов В. В. Совершенствование системы оценки регулирующего воздействия в государственном управлении на региональном уровне: дис. . канд. экон. наук: 08.00.05. М., 2015. URL: <http://economy-lib.com/sovershenstvovanie-sistemy-otsenki-reguliruyushchego-vozdeystviya-v-gosudarstvennom-upravlenii-na-regionalnom-urovne>
9. Ляпін Д. В. М-тест в регуляторній політиці. Презентація. URL: <http://www.dkrp.gov.ua/info/4956>
10. Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта: Постанова Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/308-2004-%D0%BF>
11. Удовенко А. О. Проблеми законодавчого забезпечення аналізу регуляторного впливу // Сучасна глобальна регіоналістика і суб'єкти економіки: напрями впливу: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 16 травня 2017 р.). Одеса: МГУ, 2017. С. 41–45.
12. Шибяєва Н. В. Теорія та практика застосування АРВ як інструмента регуляторної політики. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2015. № 1. С. 119–125.

REFERENCES

- "Analytichnyi zvit Derzhavnoi rehuliatornoj sluzhby za 2016 rik" [Analytical report of the State regulatory service for 2016]. <http://www.drs.gov.ua/press-room/derzhavna-regulyatorna-sluzhba-ukrayinyoprylyudnylaanalychnyj-zvit-pro-svoyu-robotu-u-2016-rotsi/>
- Bordiuh, B. "Analiz rehuliatornoho vplyvu" [The analysis of regulatory impact]. http://policy-analysis.org/wp-content/uploads/2014/10/Regulatory-impact-analysis-Posibnyk_2007.pdf
- Derman, D. O. "Mekhanizmy provedeniya analiza kachestva otsenki reguliruyushchego vozdeystviya" [Mechanisms for quality analysis of regulatory impact assessment]. <http://www.oecd.org/gov/regulatory-policy/50240574.pdf>
- "Informatsiia pro provedenu u 2015 rotsi robotu, zokrema, shhodo vykonannya Prohramy diialnosti Kabinetu Ministriv Ukrainy, ta dosiahnuti rezultaty" [Information on progress in 2015 work, in particular, regarding the implementation of the Programme of activities of the Cabinet of Ministers of Ukraine, and the results achieved]. <http://dkrp.gov.ua/info/4691>
- "Informatsiia shhodo zdiisnennia orhanamy vykonavchoi vlady vidstezhennia rezultatyvnosti dii rehuliatornykh aktiv u 2012 rotsi" [Information concerning the implementation of the executive authorities of tracking the performance of the action of regulatory acts in 2012]. http://www.drs.gov.ua/regulatory_policy/informatsiya-shhodo-zdijsnennya-organamy-vykonavchoyi-vlady-vidstezhennya-rezultatyvnosti-diyi-regulyatornyh-aktiv-u-2012-rotsi/
- Kolegov, V. V. "Sovershenstvovaniye sistemy otsenki reguliruyushchego vozdeystviya v gosudarstvennom upravlenii na regionalnom-urovne" [Improving the system of regulatory impact assessment in public administration at the regional level]. <http://economy-lib.com/sovershenstvovanie-sistemy-otsenki-reguliruyushchego-vozdeystviya-v-gosudarstvennom-upravlenii-na-regionalnom-urovne>
- [Legal Act of Ukraine] (2003). <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1160-15>
- Liapin, D. V. "M-test v rehuliatornii politytsi. Prezentatsiia" [M-test in regulatory policy. Presentation]. <http://www.dkrp.gov.ua/info/4956>
- [Legal Act of Ukraine] (2004). <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/308-2004-%D0%BF>
- Shybaieva, N. V. "Teorii ta praktyka zastosuvannya ARV yak instrumenta rehuliatornoj polityky" [Theory and practice of the use of regulatory impact assessment (RIA) as a tool of regulatory policy]. *Ekonomika. Menedzhment. Biznes*, no. 1 (2015): 119-125.
- Udoenko, A. O. "Problemy zakonodavchoho zabezpechenia analizu rehuliatornoho vplyvu" [Problems of legislative support of analysis of regulatory impact]. *Suchasna hlobalna rehionalistyka i subiekty ekonomiky: napriamy vplyvu*. Odessa: MHU, 2017. 41-45.
- "Vvodnoye rukovodstvo po provedeniyu analiza reguliruyushchego vozdeystviya (ARV)" [Introductory guidance on the conduct of regulatory impact analysis (RIA)]. <http://www.oecd.org/gov/regulatory-policy/50240574.pdf>